

Styrdokument – Riktlinje för användning av artificiell intelligens (AI)

Dokumentets namn:

Riktlinje för användning av artificiell intelligens (AI)

Diarienummer:

GYVF-2026-3088
GYVF 2025–3038

Typ av dokument:

Riktlinje

Version:

2

Beslutad av:

Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Datum för beslut:

2026-09-25

Framtagen av:

Gymnasie- och
vuxenutbildningsförvaltningen

Organisation/område:

Gymnasie- och
vuxenutbildningsförvaltningen

Ansvarig chef:

Enhetschef för digitalisering och IT

Uppföljd:**Ansvarig för uppföljning/revidering:**

Enhetschef för digitalisering och IT

Reviderad:**Följs upp:**

Årligen

Riktlinje för användning av artificiell intelligens (AI)

Introduktion

Denna riktlinje gäller vid användning av AI inom gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen. Syftet med riktlinjen är att säkerställa att användningen av AI inom förvaltningens dagliga arbete följer gällande regler och sker på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Riktlinjen bygger på ett riskbaserat synsätt enligt AI-förordningen¹, Malmö stads AI-vägledning² samt övriga relevanta lagar, regler och riktlinjer.

Detta styrdokument riktar sig till alla medarbetare inom förvaltningen.

Chefer ansvarar för att riktlinjen är känd bland medarbetare.

AI-förordningen

EU:s AI-förordning³ innehåller rättsliga krav vid utveckling, tillhandahållande och användning av AI-system. Förordningen utgår från en riskbaserad ansats och innehåller bland annat bestämmelser om vilka AI-system som ska vara förbjudna samt vilka som anses medföra en hög risk för säkerhet, hälsa och mänskliga rättigheter. AI-förordningen reglerar systemen utifrån tre risknivåer: oacceptabel risk, hög risk och system med transparensrisk.

- **Oacceptabel risk.** Till dessa räknas AI-system som utgör ett hot mot människor, till exempel manipulering av utsatta grupper, social klassificering eller realtidskategorisering av människor utifrån biometriska data, liksom AI-system som genererar visst sexuellt innehåll. AI-system med oacceptabel risk får inte utvecklas.
- **Hög risk.** Högrisksystem karaktäriseras av att de har stor påverkan på människors liv och omfattas därför av strikta regler. De åtta användningsområden som betraktas som hög risk beskrivs närmare i bilaga III till AI-förordningen⁴. I fråga om utbildning utgör det exempelvis hög risk när systemen används för att avgöra tillgången till utbildning eller för den summativa bedömningen av en elev. Användning inom följande områden är alltid att betrakta som hög risk

¹ [AI-förordningen på EUR-LEX](#)

² [Det digitala Malmö - AI-vägledning](#)

³ [AI-förordningen på EUR-LEX](#)

⁴ [AI-förordningen bilaga III](#)

när det gäller utbildning (citerat ur den svenska översättningen av AI-förordningen, med undantag för exemplen):

- AI-system som är avsedda att användas för att fastställa tillgång eller antagning eller för att anvisa fysiska personer till institutioner för yrkesutbildning eller annan utbildning på alla nivåer.
 - Exempel: En automatiserad process som bedömer en persons kunskaper i svenska och utifrån detta skriver in personen på lämplig nivå av SFI.
- AI-system som är avsedda att användas för att utvärdera läranderesultat, även när dessa resultat används för att styra fysiska personers lärandeprocess vid institutioner för yrkesutbildning eller annan utbildning på alla nivåer.
 - Exempel: Att använda AI för att rätta prov.
- AI-system som är avsedda att användas för att bedöma den lämpliga utbildningsnivå som en person kommer att erhålla eller kommer att kunna få tillgång till, inom ramen för eller vid institutioner för yrkesutbildning eller annan utbildning på alla nivåer.
 - Exempel: Att som underlag för studievägledning av en enskild elev använda AI för att förutse vilken utbildning eleven kommer att kunna genomföra.
- AI-system som är avsedda att användas för att övervaka och upptäcka förbjudet beteende bland studerande under provtillfällen inom ramen för eller vid institutioner för yrkesutbildning eller annan utbildning på alla nivåer.
 - Exempel: En AI-baserad tjänst för att upptäcka fusk.

Som hög risk betraktas även viss användning inom anställning och arbetsledning, såsom sortering av meritförteckningar vid rekrytering eller beslutsfattande som påverkar anställningsförhållanden. Det gäller också för viss användning i fråga om tillgången till hälso- och sjukvårdstjänster.

Att något klassas som hög risk innebär inte att det är förbjudet, men det ställer krav på förvaltningen som nyttjare av en sådan lösning.

- **Transparensrisk.** System förknippade med transparensrisk är till exempel AI-system som interagerar direkt med fysiska personer eller system som skapar text, ljud, bild och video. Användningen av dessa system ställer krav på transparens. Detta krav innebär bl.a. att följande resultat av AI-användning ska märkas så att det innehåll som genererats av AI är identifierbart:
 - Ljud, bild eller video som skapats eller manipulerats med AI för att likna verkligheten, så kallade “deepfakes”.
 - AI-genererad eller -manipulerad text som publiceras för att informera allmänheten om frågor som är i allmänhetens intresse, till exempel text som publiceras på Malmö stads webbplats (malmo.se).

Kravet på märkning gäller dock inte om texten har granskats av en fysisk person med kompetens och professionellt omdöme som är relevant för textens innehåll och en utpekad fysisk eller juridisk person bär ansvaret för publiceringen av texten.

Riktlinjer för användning av AI

- Medarbetaren har ansvar för den information som hen matar in i ett AI-system samt hur det AI-genererade innehållet används.
- Användning av AI för att behandla personuppgifter och skyddsvärd information eller ändamål som utgör hög risk enligt EU:s AI-förordning – exempelvis biometriska data, automatiskt beslutsfattande, rätta prov, ge studievägledning eller sortera och klassificera meritförteckningar eller ansökningar – är endast tillåten i system som är formellt och uttryckligen godkända för sådana ändamål av Malmö stad eller gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.
- Allmänt tillgängliga AI-system, det vill säga system som inte är formellt godkända av Malmö stad eller gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, får användas för att få inspiration och för att hantera information som inte orsakar skada om den blir otillgänglig, läcker ut, ändras eller förstörs⁵.
- Om AI används i det pedagogiska arbetet ska likvärdighet i utbildningen säkerställas. Detta innebär att alla berörda elever ska ha

⁵ Det som avses med informationsklass 1 enligt [Anvisning informationshantering och säkerhetsprocesser](#)

tillgång till samma AI-tjänster och få likvärdig vägledning gällande användning av AI.

- Användning av AI ska alltid följa etiska riktlinjer, se rubriken ”Etiska riktlinjer för användning av AI”.

Etiska riktlinjer för användning av AI

Användningen av AI-system inom förvaltningen ska följa etiska principer upprättade i Europeiska kommissionens ”Riktlinjer för lärare om etisk användning av artificiell intelligens och data i undervisning och lärande”⁶. Dokumentet riktar sig till lärare men de etiska principerna är allmängiltiga. Texten nedan är citerad (s. 21).

- **Mänsklig värdighet** omfattar rätten till integritet, människans autonomi och mänskligt agentskap, och avser en persons rätt att bemötas med respekt och behandlas på ett etiskt sätt oavsett ras, kön, religion, kultur eller språklig bakgrund. Centralt för denna princip är erkännandet av varje individs inneboende värde.
- **Rättvisa** innebär att alla ska behandlas rättvist i den sociala organisationen. Det krävs tydliga processer för att alla användare ska få lika tillgång till möjligheter. Dessa omfattar jämlikhet, inkludering, icke diskriminering och en rättvis fördelning av rättigheter och skyldigheter.
- **Tillit/tillförlitlighet** innefattar etiska principer baserade på grundläggande rättigheter och omfattar dimensioner såsom elevers utsatthet, maktförhållanden och kritiskt tänkande. Tillit handlar om förtroendet hos berörda parter för att AI används på ett rättvist och transparent sätt som främjar god praxis inom utbildning och elevernas bästa. Ett AI-verktyg är tillförlitligt när det genomgående är pålitligt, det finns transparens om hur det fungerar, integriteten respekteras, systematiska fel undviks och det stöder lärande på sätt som överensstämmer med skolans värderingar.
- **Akademisk integritet** är en grundläggande princip, eftersom den är en integrerad del av lärandeprocessen. Den sträcker sig bortom verktygen; den genomsyrar tankesätt, kompetens och den övergripande utbildningskulturen. Det handlar om att använda AI på ett ärligt och etiskt sätt, till exempel genom att inte ge missvisande information om bidrag från källor, ge korrekt erkännande till andras idéer och arbete,

⁶ [Riktlinjer för lärare om etisk användning av artificiell intelligens och data i undervisning och lärande - Publications Office of the EU](#)

och att utforma bedömningar som fortfarande är giltiga i en era av generativ AI. Det innebär kort sagt att främja en kultur där värderingar, kritiskt tänkande och mänskligt agentskap samexisterar med teknisk innovation.